

Nr 481

Av herr Dahlén, om ökad hjälp åt rektor och lärare vid de allmänna gymnasierna.

(Lika lydande med motion nr 574 i Andra kammaren)

Skolan har under det senaste decenniet genomgått en revolutionerande omdaning. Ytterligare reformer står för dörren, t. ex. det nya gymnasiet.

I gymnasieutredningen föreslås väsentligt förbättrade arbetsförhållanden för skolledare på olika plan, och man har anledning anta att bl. a. lärarutbildningssakkunniga kommer att föreslå betydande förändringar när det gäller arbetsförhållandena för lärare i allmänhet.

Den alltför stora arbetsbördan för rektorer och de stora fordringar som i olika avseenden ställs på dagens lärare har gjort att bristsituationen för dessa båda kategorier av befattningshavare f. n. är alarmerande. De krav som redan nu ställs på skolledare och lärare förutsätter omedelbara stödåtgärder för att förhindra att den pedagogiska grunden för den nya skolan äventyras. Rektorerna på samtliga skolstadier — detta gäller emellertid inte minst grundskolans högstadium — har små förutsättningar att leda den nödvändiga omgestaltningen av metodiken i klassrummen, om inte flertalet expeditionella rutinsysslor handhas av annan personal.

Svårigheterna att få lärare som är villiga åtaga sig sekreteraruppdrag, i vilket ingår åtagande att bl. a. uppgöra schema och vikariera för rektor, synes ha stegrats. En möjlighet att förbättra situationen finnes genom att på det sätt överstyrelsen föreslagit ställa medel till förfogande för bestridande av kostnader för personal som utför sekreterargöromål i de fall då möjlighet att anställa sekreterare inte finnes. Enligt min mening bör bestämmelserna utformas så, att de i särskilda fall möjliggör anställning av sådan personal även då sekreterare finns anställd men då särskilt stor arbetsbelastning förekommer. Anslaget bör på denna punkt höjas med 150 000 kr., som överstyrelsen föreslagit.

Skolöverstyrelsen har i föregående års petita lämnat en redovisning för behovet av arvodesanställning av personal för institutionsarbete m. m. Nu används lärare i betydande omfattning för göromål som lika väl eller bättre kunde utföras av personal med andra kvalifikationer. Detta kunde också ske till lägre kostnader för statsverket. Det man i första hand tänker på är arbetskraft för skolans institutioner och bibliotek, för vissa kvalificerade uppgifter som materielltillverkning, reparationer o. d. men dessutom

Bihang till riksdagens protokoll 1964. 3 saml. Nr 481—495

också för det mindre kvalificerade arbetet att återställa materiel efter laborationer, diskning m. m. Lärarna behöver dessutom få tillgång till skrivhjälp. Alla dessa uppgifter inskränker nu i hög grad på lärarnas möjligheter att utöva aktiv pedagogik. Jag föreslår därför att ett belopp på 300 000 kronor anvisas för detta ändamål.

Med hänvisning till det anförda hemställes,
att riksdagen måtte

1. besluta att på det sätt som anföres i motionen bevilja ett anslag på 150 000 kronor för bestridande av kostnader för personal vid de allmänna gymnasierna i samband med sekreteraruuppgifternas fullgörande,

2. besluta att för bestridande av kostnader för hjälp åt lärare vid de allmänna gymnasierna med arbete på institutioner, i bibliotek m. m. och skrivarbete anslå 300 000 kronor, samt

3. i anledning av förslagen under punkterna 1 och 2 till *Statliga allmänna gymnasier m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 under åttonde huvudtiteln anvisa ett i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag 450 000 kronor höjt förslagsanslag, d. v. s. 246 325 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1964

Olle Dahlén
